

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | שנה שמינית - ה'תשפ"ה | גליון 409

ראה | יוקר הזמן בכלל ובימי אלול בפרט

מסירות אל הנפש

שביבי אור בפנימיות, חסידות וקבלה
מתורת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

עפ"י שיעורי בנו וממשיך דרכו הגה"צ
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

גליון זה הוקדש על ידי ה"ה אלעד ברזילי הי"ו
להצלחת מו"ר הרה"ג ישראל אברג'ל שליט"א,
לשפע ברכה, הצלחה וישועה בגור.

מסילות אל הנפש

יוקר הזמן בכלל ובימי אלול בפרט

1. אלול בפתח!
2. מעלת ההתמודדות
4. גודל מעלת שבט נפתלי
6. אסור להתעצל
7. עיקר המעלה - התקדמות תמידית!
9. הקשר בין פרשת ראה לחודש אלול
10. המצב הראשוני של האדם
13. התגלות הנפש - כפי העבודה
21. נתינת כח בחודש אלול
22. תהליך הידרדרות הדורות
23. עניינו של כח המדמה
24. שורש החורבן - כח מדמה פגום!
27. העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאיר לארץ

הדפסת והפצת ספרי מורינו ורבינו הרב יוסף מייכאל אברהם זצ"ל

08-37-40-200/*2910 הקציר 666 ת.ד 345 נתיבות 8771301

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laaretz.org.il המאיר לארץ

054-26-380-26 08-649-9859 08-930-1335

לקבלת 'רגע של אור'

קו 'המאיר לארץ'

בית ההוראה - עהרת הבית

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת ראה

אלול בפתח!

לכבות האנשים המו בציפיה: אולי...
אולי נזכה לפגוש אותו ולספר
לו על הקשיים והצרות...

ובאמת שזו היתה גם כוונת המלך
בעוברו בערי הממלכה, לפגוש
את התושבים ולשמוע את צעקת לבם...

האנשים ניגשו למלך, וסיפרו לו על
צרותיהם... והמלך הקשיב
לכולם בסבר פנים יפות ובפנים שוחקות...

המסע הסתיים, ואנשי הממלכה חיכו
בקוצר רוח למסע הבא...

והנמשל: מלך מלכי המלכים הקב"ה,
בכיכול, כל ימות השנה הרי
הוא כמלך בתוך ארמונו, והגם שהקב"ה
המלך הרחמן, סלל דרכים ונתיבים
להגיע אליו, אך כדי להגיע צריך
להתאמץ ולעורר את הלב...

אך, בכל שנה כאשר חודש אלול מגיע,
הקב"ה מתקרב אלינו, וכביכול, הוא
כמלך הנמצא בתוך ערי הממלכה, הפונה

עומדים אנו בפתחו של החודש
הנפלא - חודש אלול. חודש
שבו הקב"ה מניח את העולמות העליונים
ויורד ומתקרב אלינו ביותר, ופותח
לפנינו את כל שערי התשובה.

וכדי להבין מהי מעלתו המיוחדת של
חודש אלול, נביא את משלו של
הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זי"ע,¹
זהו הוא:

בפאתי המערב שכנה ממלכה גדולה
ורחבה, שבראשה עמד מלך
גבוה ויפה תואר, גבור חיל, חכם בכל
חכמה, ובעל שכל ועצה.

**ומטבע הדברים היה קשה לפגוש אותו
ולשוחח עמו.**

והנה, יום אחד יצא המלך מארמונו
לנסיעה ארוכה, ובחזרתו מאותה
נסיעה, החליט 'לטייל' דרך כל ערי
הממלכה. השמועה נתפשטה כאשר
בקוצים: 'המלך יבקר בכל ערי הממלכה'.

מעין החכמה

1. בספרו ליקוטי תורה (פרשת ראה, דף לב ע"א - ד"ה 'אני לדודי ודודי לי').

אלו עת רצון גדול להתקרב
להקב"ה...

ובפרט מי שמנצל את ימי אלול כראוי,
הוא יכול לזכות לדברים גבוהים
מאוד. ולפני שנכתוב קצת על העבודה
של אלול. נקדים...

מעלת ההתמודדות...

במשך כל היום ללא שום טרדות ודאגות
כלכליות למיניהן, ודעתם היתה מיושבת
עליהם, ולכן זכו שבט יששכר להעמיד
משבטם מאתים ראשי סנהדראות המורים
הלכה לכל עם ישראל ומעברים שנים
ומקדשים חדשים וכו', כמו שנאמר: "וּמִבְנֵי
יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בִּנְיָה לְעֵתִים לְדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה
יִשְׂרָאֵל רְאִשֵּׁיהֶם מְאֵתִים וְכָל אֲחֵיהֶם עַל
פִּיהֶם" (דברי הימים-א יב, לג), וכמובן לימוד זה
נזקף לזכותם של בני זבולון שתמכו בהם.

אלא שעם כל הכבוד והגדולה של בני
שבט יששכר, בכל זאת מצינו שישנו
שבט שזכה להעמיד ראשים בישראל **פי**
חמש מיששכר - שבט נפתלי, כמו שנאמר:
"וּמִנְפֹתָלִי שְׂרָיִם אֶלָּף" (שם פסוק לה).

ובטעם הדבר אומר המדרש:²

רבי חייא בריה דרבי אבא דיפו אמר:
הלומד תורה בצער - נוטל אלף, שלא

לקבל את פני הניגשים אליו, ולכן יכולים
להתקרב אליו בנקל, וכל מי שרק רוצה
וחפץ יכול להתקרב.

וזה סוד העוצמה הטמונה בימים
אלו, ולכן אסור לנו לפספס
את הימים הללו, שהרי יש בימים

אחד הפסוקים המפורסמים ביותר, הוא
הפסוק: "וְזָבֻלֹן אָמַר שְׂמַח זָבֻלֹן
בְּצִאתָהּ וַיִּשְׁשָׁכָר בְּאֶהְלֶיהָ" (דברים לג, יח).

ופירש רש"י (שם): 'זבולון ויששכר עשו
שותפות. "זבולון - לחוף ימים
יִשְׁכֵּן" (בראשית מט, יג), ויוצא לפרקמטיא
בספינות ומשתכר ונותן לתוך פיו של
יששכר, והם (שבט יששכר) יושבים ועוסקים
בתורה. **לפיכך הקדים זבולון ליששכר,**
שתורתו של יששכר על ידי זבולון היתה'.

וכאן יש מקום להרחיב:

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו
יורם מיכאל אברג'יל זיע"א (אמר)
נועם, וזאת הברכה - מאמר ד) אמר, וז"ל:

מבואר שבזכות תמיכתם הגשמית של בני
שבט זבולון בבני שבט יששכר,
התאפשר לבני יששכר לעסוק בתורה

מעין החכמה

2. **שיר** השירים רבה (פרשה ח - אות יד).

היום לעסוק בתורה, ודוקא משום כך לא תמיד הם ניצלו אותו מספיק, ואף הרשו לעצמם מדי פעם להתבטל מן הלימוד, שהרי יש הרבה זמן, ומתוך כך הצליחו להעמיד בישראל רק מאתים גדולי דור.

לעומתם בני שבט נפתלי, מכיון שלא היה מי שיפרנס אותם, הוצרכו להקדיש מספר שעות ביום לעסוק במלאכה כל שהיא כדי לכלכל את בני ביתם במינימום האפשרי, וממילא נותרו לרשותם רק מספר שעות בודדות בכל יום לעסוק בתורה, ודוקא משום כך הם עמלו בכל כחם לנצל היטב היטב את מעט הזמן שנותר ברשותם, ולמדו מתוך שקידה עצומה וללא שום הפסקות, ממש ששים דקות בשעה וששים שניות בדקה, ולכן במעט הזמן שלמדו הצליחו להשיג הרבה יותר מבני יששכר, ומתוך כך זכו להעמיד בישראל אלף גדולי דור.

ולכן על נפתלי נאמר: "נִפְתָּלִי שֶׁבַע רְצוֹן וּמֵלֶא כִּרְפָת ה' יָם וְיָדָרוֹם יִרְשֶׁה" (דברים לג, כג). כלומר, אף על פי שבני נפתלי חיו בדוחק כלכלי גדול מאוד, בכל זאת תמיד היו שבעי רצון מהמעט שה' נתן להם ושמחו מאוד בחלקם.

ומכיון שהיו בני נפתלי שבעי רצון במעט שה' נתן להם והיו שמחים בו, לכן באותו המעט שהיה להם שרתה הברכה של ה', בבחינת: 'מֵלֶא כִּרְפָת ה'', והוא הספיק להם לכל צרכיהם ללא כל

בצער - מאתים נוטל בשכרו. ממי את למד? משבטו של יששכר ומשבטו של נפתלי. שבטו של נפתלי, על ידי שהיו עוסקים ולומדים תורה בצער - נטלו שכר אלף, הדא הוא דכתיב: 'וּמִנִּפְתָּלִי שָׁרִים אֶלְפִי'. אבל שבטו של יששכר, על ידי שהיו למדין תורה שלא בצער - נטלו שכר מאתים, שנאמר: 'רְאשֵׁיהֶם מְאֵתִים וְכָל אַחֵיהֶם עַל פִּיהֶם'.

כלומר: בני יששכר למדו תורה שלא מתוך צער אלא מתוך פינוק ועידון ושפע של עשירות, כי לכל אחד משבט יששכר היה אחד משבט זבולון שהיה דואג לכל מחסורו, ולא היה אפילו אחד מבני שבט יששכר שלא היה 'מסודר' מבחינה כלכלית, ולכן זכו להעמיד רק מאתים ראשים בישראל.

לעומת זאת, בבני שבט נפתלי לא היה מי שיתמוך בהם מבחינה כלכלית, והם עסקו בתורה מתוך דוחק כלכלי גדול מאוד, ומתוך צער עצום, וביגיעה שאין לה אח וריע, ולכן זכו להעמיד אלף ראשים בישראל, כי מעלתו של הלומד תורה מתוך דוחק וצער גדולה פי כמה וכמה ממי שלומד תורה מתוך עידון ורחבות, כמו שאמרו חז"ל (אבות דרבי נתן פ"ג מ"ו): שטוב לו לאדם דבר אחד בצער ממאה בריוח.

נוסף על כך: מכיון שבני שבט יששכר לא הוצרכו לצאת לעבוד לצורך פרנסתם, שהרי בני זבולון היו מפרנסים אותם, ממילא זמן רב עמד לרשותם במשך

לחכמה ותבונה שאין להם אח וריע, בבחינת: 'יָם וְדָרוֹם יִרְשָׁה', כי 'יָם' - היינו חמישים שערי בינה (כמספר 'יָם'), 'וְדָרוֹם' - היינו חכמה, על דרך שאמרו חז"ל (בבא בתרא כה:): 'הרוצה להחכים ידרים', וממילא זכו להעמיד בישראל אלף תלמידי חכמים מופלגים ביותר.

מחסור, על דרך שאמר דוד המלך ע"ה: "נִעַר הָיִיתִי גַם זָקְנָתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם. כָּל הַיּוֹם חוֹנֵן וּמִלּוֹה וְזָרְעוֹ לִבְרָכָה" (תהלים לז, כה-כו).

ומאחר שעסקו בתורה מתוך צער גדול ושקידה עצומה כנ"ל, לכן זכו

גודל מעלת שבט נפתלי

וצריך להבין מדוע?

וביאר הגאון הגדול רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן זיע"א:³

ישנם שני מסלולים. מסלול אחד - לומדי תורה שנגזר עליהם להנהיג את הדור, והם חייבים להתגלות.

מסלול שני - לומדי תורה שזוכים וכל ימי חייהם נשארים גנוזים וטמירים מעיני כל חי.

ושבט נפתלי בגלל שלמדו תורה בצער ושלא במקומם, זכו בזכות הגדולה, שגם התלמידי חכמים שהיו בהם, לא נתפרסמו ולמדו תורה בסתר.

וכך זה עד היום!

הרבה תלמידי חכמים מופלגים שהיו במשך כל הדורות היו משבט נפתלי, וזכו

והנה למרות שבני שבט נפתלי זכו ולמדו את התורה הקדושה, במתיקות ועריבות, בנפש שוקקה ובשפתים דולקות, הם לא היו שותפים במסירת התורה לאחרים, ולא נזכרו בין תופסי התורה המיוחדים שבעם ישראל -

וכמבואר בגמרא הקדושה (יומא כו.): אמר רבא, לא משכחת צורבא מרבנן דמורי (תרגום: לא תמצא תלמיד חכם שמורה הלכות), אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר!

לוי, דכתיב: "וְיָרֹוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל" (דברים לג, י).

יששכר, דכתיב: "וּמִמֶּנִּי יִשְׁשַׁכֵּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים לְדַעַת מָה יַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל" (דברי הימים א יב, לג).

מעין החכמה

הדברים בספר כאיל תערוג (על התורה - עמוד צט).

3. לגאון רבי הלל קופרמן ששאל אותנו את השאלה הזו, והובאו

ועתה אחרי שהבננו את גודל מעלת שבט נפתלי. נמשיך...

שנשארו בסתר בלי כבוד,⁴ **וזו שלימות של תורה שאין עמה כלל כבוד וכולה לה...**

מעין החכמה

וכששאלתיו לשמו - ענה לי שבהמשך הזמן יודע לי.

4. באחד ממכתביו, מיום ג' דברים תצ"ג, מספר הבעל שם טוב:

הזקן נעלם, ואיקץ. דמיתי בלבי שרק חלום הוא ואין לשים לב לזה. הלכתי לטבול לכבוד שבת קודש, והנה אך הכנסתי ראשי במים, חזיתי את הזקן בעיני פתוחות - דרכי היתה לפתוח העינים בתוך המים - ומורא ויראה גדולה נפלה עלי, הרגשתי שנהפכתי לאיש אחר ורוח קדושה מרחפת עלי.

בשעת קבלת שבת - ממשיך הבעל שם טוב - ראיתי את אנשי הקלוזי מסתכלים עלי ולא ידעתי על מה ולמה. והנה בליל שבת בא אלי אותו זקן בחלום ואמר לי: 'אל תדמה בנפשך שהיה זה רק חלום, לא יקירי, היו אלה דברים אמיתיים, והא לך ראייה שביום ראשון תצא אל מחוץ לעיר ותפגוש אותי בין ההר השני לשלישי ולמען השם לפני שתצא לשם תטבול במקוה ארבע פעמים, ונעלם.

כשהקיצותי משנתי התחלתי להבין שאין הדברים כפשוטם. כי אין זה

רק חלום אלא דבר מן השמים והכל הוא בזכות אבותי הקדושים ז"ל שהרבו תחינה ובקשה לפני כסא הכבוד שירחמו עלי מן השמים ואזכה להגיע למדרגה גבוהה, כך הבנתי. והנה בתפילת שחרית של שבת קראוני וכיבדוני ב'מפטיר'. והדבר היה לפלא בעיני כי עד אז לא זכיתי אף פעם שיכבדוני ב'מפטיר'.

בסעודה השלישית של שבת קודש, קראני גיסי הקדוש - רבי גרשון מקיטוב - ואמר לי: ישראל'יק רואה אני בך השתנות גדולה על

נולדתי בעיירה 'אקופ' בשנת תנ"ח וכשמלאו לי חמש שנים התייתמתי מאבי ומאמי זכרונם לברכה. חייתי על חשבון הקהל באכילה מלבושים ושכר לימוד. אך בראות פרנסי ומנהיגי העיר שאין בי סימן ברכה בלימודים - עזבוני לנפשי, והלכתי מעיר לעיר וממושב למושב, עד שבאתי לעיר בראדי בהיותי בן י"ח שנה ונעשיתי למלמד דרדקי.

בעיר זו גר גיסי הקדוש רבי גרשון מקיטוב, ובביתו גדל יתום אחד ומסרו לי אותו שאלמד אותו חומש ועל ידי זה התגלגל שנעשיתי גיסו, בנושאי את אחותו לאשה.

לא ידעתי אז - מספר הבעל שם טוב במכתבו - שבזכות אבותי הקדושים יש לי נשמה גבוהה. והנה פעם אחת ביום ערב שבת קודש פרשת וישב, בשעה אחת אחרי חצות היום, נפלה עלי תרדמה גדולה ובחלומי והנה איש זקן אומר לי:

'היודע אתה מי אני?'

'לא!' - עניתי.

ויאמר לי:

דע לך שנשלחתי מן השמים ללמוד אתך ובכל יום ויום תהיה בין ההרים הגדולים אשר סביבות העיר, ואבוא ללמוד אתך ולגלותך איך להתנהג. אך אל תגלה זאת לאף אחד וגם לא לזוגתך, כי אסור שדבר זה יודע עד שאתן לך רשות על כך.

אסור להתעצל...

שלשה שבטים קדושים: יששכר, ועבודתו, כל אחד ודרכו המיוחדת לו. זבולון, ונפתלי. כל אחד אך המכנה המשותף לכולם, שאף אחד

מעין החכמה

פעם אחת באמצע הקיץ לפני שנפרדנו ליד שער העיר, גילה לי את שמו הקדוש (אחיה השילוני) ומרוב מורא ופחד שנפל עלי על שזכיתי לקבל לקח וללמוד תורה מרב קדוש ונורא כזה - נפלתי ארצה בחלישות, אך בעזרת השם שבתי לאיתני.

ומורי ורבי אמר לי לעזוב את העיר ולעבור לכפר, ובעזרת גיסי הקדוש רבי גרשון, שיניתי מקום מגורי לכפר קיטוב, שם עשיתי לי בית מזיגה **ומשבת לשבת הנני בהתבודדות בין ההרים ובכל שבת אני הולך לביתי לשבת. מדי יום ביומו מימות החול אני מקבל את פני מורי ורבי הקדוש המגלה לי רזין דרזין, אשר ב"ה כל רז לא אניס ליה.**

אך זה לי כחודש ימים שמורי ורבי אמר לי: יודע אתה ישראליק שכבר הגיע הזמן שתתגלה...

וכפי הנראה הנה - ממשיך הבעל שם טוב במכתבו - בשנת תצ"ד **אהיה מוכרח להתגלות ומצטער אני צער רב מזה כי מה נופל אני משאר חברי הקשישים ממני.** ועוד זאת ביועצי ששערוריות גדולות ומחלוקות רבה תפרוץ על ידי זה ויהיו לי מתנגדים רבים אשר ירצו לבלעני חנם. ואם שלבי נכון בחסדי ה' אשר מעודי לא עזבני עד היום ובטח לא יטשני לנצח, **אך למה לי כל התלאה הזאת, הלא כעת טוב לי מאוד, לומד אני בסתר וזוכה לקבל את פני מורי ורבי הקדוש מדי יום ביומו ורחוק אני מהבלי העולם השפל ועתה תבוא עלי עת נוראה כזו...**

פניך, האם אינך בקו הבריאות, או מה? - לא עניתי מאומה כפי שפקד עלי האיש הזקן.

במוצאי שבת קודש בביתי אחרי הבדלה כשאמרתי 'אליהו הנביא' שאלה אותי עקרת ביתי למה הינך חור כל כך? וגם לה לא עניתי כמובן.

ביום ראשון פרשת מקץ - ממשיך הבעל שם טוב במכתבו - ירד שלג גדול, אך אני לא שמתי לב לכך ועשיתי את שלי. שעה אחת לפני חצות היום הלכתי לטבול במקוה, ומיד שמתי פעמי אל מחוץ לעיר אל המקום המיועד בין ההר השני לשלישי. והנה האיש הזקן עומד לנגדי ואמר לי ללכת אחריו. הלכתי אחריו אל תוך מערה אחת בנקרת הצור שהיתה מלאה אורה ועמדו בה שולחן אחד ושני כסאות. הזקן התיישב על כסא אחד וצויה עלי לשבת על הכסא השני, הוציא מחיקו ספר אחד שראיתיו זו הפעם הראשונה וכשהתחלתי לקרוא בו הרגשתי כאילו נשמה יתירה נכנסה בי, וממש האירו עיני ונהירין לי שבילין דרקייע ונפתחו לפני שערי בינה...

כעבור כשעתיים אמר לי הזקן: 'בני, מספיק להיום ובעזרת השם נמשיך מחר, אך הישמר לך שלא לגלות זאת לאף אחד'. שאלתיו לשמו וענה לי: 'עוד לא הגיע הזמן לכך'.

נטלני ביד ימינו ויצאנו מהמערה. הזקן לִנְנִי עד שער העיר, הניח ידיו הקדושות על ראשי ויברכני. וכך נמשך הדבר מדי יום ביומו משך שנה תמימה ולא ידעתי את שמו של מורי ורבי זה.

עוד ירצה במאמר: 'רָאָה אֶנֶכִּי', על דרך
אומרם ז"ל: ⁵ **יכול אדם לעשות**

עצמו כמשה רבינו, והוא מה שהעירם כי
אליו יראו להידמות אליו, כל הבא ליקרב
לעבודת הקודש עבודת ה'... (עכ"ל).

מבואר, שבמילים: 'רָאָה אֶנֶכִּי', תובע משה
רבינו מכל יהודי שיגיע למדרגתו!
ולכאורה הדברים הללו נסתרים מגמרא
מפורשת! -

דהנה בגמרא הקדושה (ראש השנה כא):
אמרו ששלמה המלך ביקש להיות
כמשה, והשיבו לו מהשמים שהוא לא יכול! ⁶

ואם אף אחד לא יכול להיות כמשה
(ואפילו שלמה המלך), איך משה רבינו
תובע מישראל שידמו אליו?

מהם לא חשב להעביר את חייו בבטלה
ובחוסר מעש.

אך בכל זאת, בענין השגת התורה, היה
הבדל ביניהם, וכל אחד השיג כפי
התאמצותו ויגיעתו.

ובפרשת השבוע - פרשת ראה - מלמד
אותנו משה רבינו כמה צריכים
להתייגע. וכך נאמר: "רָאָה אֶנֶכִּי נִתֵּן
לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְקָה" (דברים יא, כו) -

ופירש בעל הטורים (שם): 'רָאָה אֶנֶכִּי' -
ממני תראו וכן תעשו!

אתם צריכים להתייגע עד שתגיעו
למדרגה שלי!

וזה לשון רבינו אור החיים הקדוש (שם):

עיקר המעלה - התקדמות תמידית!

ומשה רבינו לא תובע מישראל שיגיעו
ביומו האחרון, כיצד היתה
עבודתו - 'וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בֵּן מֶאָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה אֶנֶכִּי הַיּוֹם לֹא אוֹכַל עוֹד לְצֵאת
וְלָבוֹא" (דברים לא, ב)...

משה רבינו לא תובע מישראל שיגיעו
להשגות שלו, שזה בוודאי בלתי
אפשרי! התביעה שמשו רבינו תובע
מישראל שיעבדו את השם יתברך,
באותה דרך שהוא עבד!

מעין החכמה

5. **וזה** לשון הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ה
ה"ב): אל יעבור במחשבתך דבר

6. **למאן** דאמר הראשון. ולפי המאן דאמר
השני שיבניאיים לא קם אך
במלכים קם, גם כן קשה, שהרי רק במלכים
קם, אך בוודאי לא ביהודים פשוטים!

זה שאומרים טיפשי אומות העולם ורוב
גולמי בני ישראל, שהקב"ה גוזר על
האדם מתחילת ברייתו להיות צדיק או
רשע, אין הדבר כן. **אלא כל אדם ראוי**

למדרגה גבוהה מהראשונה, כי אם שיפול תחילה ממדרגתו הקדומה ולצאת ממנה לגמרי, ורק אז, על ידי שיאחז צדיק דרכו בתוקף חוזק התקשרותו ממקום נפילתו, יזכה לעלות ולבוא למדרגה גבוהה יותר מהקדום...

אך עתה לא אוכל עוד לצאת ולבוא... כי עתה, ביומי האחרון, הגעתי למדרגה גבוהה כזו שאי אפשר - כל זמן שמלוכשים בגוף גשמי - לצאת ממנה כדי לעלות למדרגה חדשה...

המדרגה שהגעתי אליה היא 'סתימא דכל סתימין'!⁹

ונמצא, שפירוש המילים: 'ממני תראו וכן תעשו', הם כך:

מעין החכמה

בשבחנו הנדפסים, ובכל פעם היה רגיל לומר שעכשיו אינו יודע כלל, כלל כלל לא וכו' אף על פי שבשעה הקודמת גילה מה שגילה והתפאר שהשיג מה שהשיג מה שאי אפשר לגלות, אף על פי כן תיכף אחר כך היה אומר שאינו יודע כלום...

8. קטע זה הוא לשון הגה"ק רבי נחום מטשורנוביל זי"ע"א (מאור עינים - ריש פרשת וילך).

9. וזה שפירש רש"י (דברים לא, ב): 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא' - לצאת ולבוא בדברי תורה, מלמד שנסתתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה... (עכ"ל רש"י).

'מלמד' שנסתתמו - סתימא דכל סתימין.

וביאר החתם סופר זי"ע"א (תורת משה - שם), וז"ל:

צדיק בעולם הזה בכל יום ויום יוצא ממדרגה שלו למדרגה אחרת החשובה ממנה. אבל היום לא אוכל עוד לצאת ממדרגה שלי ולבוא למדרגה אחרת כי הוא יום אחרון... (עכ"ל).

מבואר שעבודת השם של משה רבינו היתה באופן של התקדמות תמידית - לעולם הוא לא הסתפק במה שהשיג, אלא תמיד נכסף והתגעגע למדרגה חדשה.⁷

וצורת ההליכה היתה בצורה של 'יציאה וביאה',⁸ שהרי הצדיק שהולך ממדרגה למדרגה, אינו יכול לבוא

7. וכמו שהעיד הגה"ק רבי נתן מברסלב על רבו רבי נחמן, וז"ל (ליקוטי הלכות, תפילין - הלכה ה אות ה):

ראיתי מרבינו ז"ל פעמים אין מספר, שאף על פי שבשעה הקודמת התפאר עצמו בגדולות ונוראות, וגילה תורה נפלאה אשר לא נשמע כזאת, כדרכו, ואחר כך בשעה שאחריה ראינו אותו שרוי בצער גדול, וכמה פעמים פרש צערו ושיחתו לפנינו מעומק הלב, שהוא מצטער מאוד - איך זוכין להיות יהודי? כמי שלא הריח מעולם ריח עבודת ה'...

ומי שלא ראה זאת אי אפשר לצייר לו בכתב ענין זה, וכבר מבואר מזה מעט

כמו שאני לא נחתי לרגע, ובכל עת השתוקקתי וכספתי לעלות ולהתעלות, לעלות מדרגה לדרגה **ולפני** שנמשיך נקדים...

- כך אתם תכספו ותשוקקו לכך:

הקשר בין פרשת ראה לחודש אלול

והגם שהכח הזה נמצא תמיד בפוטנציאל אצל כל יהודי ויהודי,¹⁰ בחודש אלול הוא מתגלה ומאיר באופן מיוחד.

ולכן כאשר יהודי זוכה ל'עבוד' בחודש אלול ותשרי כמו שצריך, הוא זוכה בסוף אותה תקופה להיעשות כבריה חדשה!

וזוה הקשר בין 'ראה' לאלול!

אך צריך להבין: מה זה 'בריה חדשה'? **ולפני** שנשיב נקדים...

כידוע, לעולם זמן קריאתה של פרשת ראה (בציבור) תהיה או בשבת מברכין של חודש אלול או בראש חודש אלול.

וזוה מראה שישנו קשר מיוחד בין פרשת ראה לחודש אלול. וצריך להבין מהו הקשר? וכדרכם של דברי תורה ישנם הרבה הסברים. אך לפי מה שהקדמנו הדבר מבואר היטב:

כאמור, בתחילת פרשת ראה גילה משה רבינו לעם ישראל שיש להם כח ויכולת לעלות ולהתעלות עד אין קץ.

מעין החכמה

לכך יש לו גם חנות סוסים, רפת עם פרות חולבות, כלב שמירה נאמן וגם חמור חזק הנושא משאות כבדים.

אמנם בעלי חיים אלו מאוד חשובים ויקרים לבעל הבית ויתכן אף שיש לו איזו בחינה מסויימת של אהבה כלפיהם כיון שסוף סוף הם משרתים אותו בנאמנות ועושים את צרכיו, אולם בכל זאת לא שייך בשום צד שבעולם להשוות את האהבה הזו לאהבה שהוא אוהב את ילדיו היקרים.

אם נאמר שהאב אוהב את ילדיו יותר ממה שהוא אוהב את אותם בעלי חיים - טעות חמורה בידינו, כיון שאהבת האב לילדיו היא לא רק יותר גדולה מאהבתו

10. הכח הזה ניתן רק ליהודי. בלבד! וכמו שנאמר בפרשת השבוע, פרשת ראה: "בָּנִים אֲתֶם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א).

וביאר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (אמרי נועם, ראה - מאמר ב, וז"ל:

פסוק נפלא זה מבטא את מעלתם של ישראל והקשר המיוחד שיש להם עם הקב"ה על פני שאר אומות העולם, וכמאמר חז"ל (אבות פ"ג מ"ד): חביבין ישראל שנקראו בנים למקום. חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר: 'בָּנִים אֲתֶם לַה' אֱלֹהֵיכֶם'.

משל למה הדבר דומה? לאדם שיש לו בבית עשרה ילדים מתוקים, ובנוסף

המצב הראשוני של האדם

ולכן נקראת 'נפש בהמית' על שם שרשה שבאה מהשור שבמרכבה.

והתכונה של השור שבמרכבה הוא בתגבורת התשוקה להיכלל באור אין סוף ברוך הוא.

ומשם נשתלשלה בריבוי המדרגות נפש הבהמית של איש היהודי, ומכיון שבשרשה היא תגבורת התשוקה

הידיעה הראשונה שחייב לדעת כל יהודי החפץ בתיקון נפשו, היא הידיעה שלכל יהודי ישנן שתי נפשות: נפש אלקית ונפש בהמית.

נפש האלקית שבו היא חלק אלו"ה ממעל ממש.

ונפש הבהמית שבו (של היהודי) שרשה מה'פני שור' שבמרכבה העליונה

מעין החכמה

וכמו שאבא טוב תמיד חושב על בנו, דואג לו מאוד, ומשגיח בכל עת שלא יחסר לו שום דבר ויהיה לו רק טוב, כך גם הקב"ה תמיד חושב על עם ישראל שהם בניו ודואג להם, ומשגיח עליהם בעינא פקיאח שלא יחסר להם שום דבר ויהיה להם רק טוב.

ולכן כשאדם קם בבוקר ומברך בברכות השחר: 'ברוך שלא עשני גוי', עליו לרקוד מרוב אושר ולשמוח שמחה גדולה על הזכות העצומה שנפלה בחלקו להיות מזרע ישראל הקדושים (לקוטי מוהר"ן - תניינא, תורה י) שהקב"ה בחר בהם מכל עם ורוממם מכל לשון וקידש אותם בקדושתו, וצריך תמיד לזכור את הפסוק: 'בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם', ולשאוב ממנו כח גדול ושמחה עצומה גם במצבים ה'פחות קלים' שבחיים.

ולפיכך מחוייבים אנו להודות לה' בכל יום ולתת שיר שבח והודאה לשמו הגדול ולומר בפה מלא: 'אשרינו, מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, ומה יפה מאוד ירושתנו...'.

לבעלי חיים שבביתנו אלא היא בכלל סוג אחר של אהבה ואין שום ערך ויחסיות ביניהם. הלא ילדיו הם כל חייו של האב ובעבורם הוא מוכן אפילו למסור את נפשו אם יהיה צורך, מה שאין כן על אותם בעלי חיים.

וכמו כן הוא ההבדל בין אהבתו של הקב"ה לעם ישראל לבין אהבתו לשאר הגויים שאף הם יצירי כפיו, כי הלא מצינו במדרש (ויקרא רבה, פרשה יג - אות ה) שהגויים נמשלו לבעלי חיים שונים: 'גמלי' - זו בבל, 'שפן' - זו מדי, 'ארנבת' - זו אדום, 'חזיר' - זו פרס, וכן על דרך זה שאר אומות העולם - כל אומה לפי אופיה וטבעה. אולם כנגד מיליארדי 'בעלי חיים' אלו שמהלכים על כדור הארץ ישנו אך ורק עם אחד יחיד ומיוחד - "הַמְעַט מִכָּל הָעַמִּים" (דברים ז, ז), אשר בו בחר ה' להיות לו לעם סגולה - עם ישראל - וקראם בניו אהוביו, בבחינת: 'בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם', ואהבתו אליהם היא למעלה מכל הגיון, כאהבתו של אב לבנו אהוב.

לא מרגיש בהם והוא ממשיך הלאה, ולעתים חטאים שהוא מרגיש בהם והוא חוזר בתשובה, אך לא חולף הרבה זמן, והוא שוב חוטא.

והחטאים שאנו מדברים עליהם, הם החטאים המיוחדים לו. החטאים

המיוחדים לנפש הבהמית שלו.

לדוגמא: מי שנפש הבהמית שלו חולה בתאווה הנוראה של הממון, כל החטאים שלו יהיו קשורים בזה.

בשביל להשיג כסף הוא יהיה מוכן: לשקר, לרמות, לגנוב וכו'...

הוא יהיה כלוא בתוך מעגל של אהבת הממון, וכל החיים שלו הוא יצעד שוב ושוב ושוב בתוך אותו מעגל, של: חטא ותשובה, חטא ותשובה...

וכך זה קורה גם בשאר המעגלים, כל מעגל והמחזוריות שלו...¹²

לאלקות מזה נוצר בנפש **כח המתאווה**.

'כח המתאווה' - פירושו, נטיית הנפש להתאווה לדברים גשמיים דברים המותרים, ויכול להתאווה גם לדברים האסורים.

והנה, אין שני בני אדם שוים, אלא לכל אדם ואדם נפש בהמית המיוחדת לו. ורק לו.¹¹

והשוני בין אדם לאדם שרשו בשכל. לכל נפש בהמית ישנו שכל המיוחד רק לה. ומהשכל הזה נולדים הרגשות. והם (הרגשות) מתגלים במחשבות.

ומהשכל הזה נובעים גם החטאים - החטאים המיוחדים לנפש הבהמית הזו.

ולכן כל זמן שהשכל של הנפש הבהמית נשאר במתכונתו, האדם חי בצורה של מעגל.

האדם צועד כל ימיו בתוך המעגל הזה, והוא חוטא: לעתים חטאים שהוא

מעין החכמה

וההשגחה העליונה הנחתה לבסוף את שניהם אל בית מדרשו של מייסד חסידות חב"ד, רבי שניאור זלמן, שישב בליאזנא.

פעם אחת, בהתוועדות חסידית, פנה החבר שהקדים ובא לליאזנא כמה שנים לפני רעהו, ושאל את חברו: אמור לי, למה נדרש לך כל כך הרבה זמן עד שזכית להגיע לכאן?

חייד החבר, שזה מקרוב בא, והשיב: דרך ארוכה ומפותלת של חיבוי נפש

11. וכן גם נפש האלקית היא מיוחדת רק לו.

12. ובהקשר לכך מצאנו לגאון רבי זלמן רודרמן (סיפורי מופת, בעל התניא - עמוד 83) שסיפר את הסיפור הבא:

הם היו שני חברים, תלמידי חכמים ומבקשי ה', שנפשם כמהה לדרך בעבודת ה'. יצאו השנים כל אחד ואחד למסע משל עצמו לחפש את האמת. עברו בעיירות ישראל, ביקרו אצל הצדיקים המפורסמים,

מעין החכמה

בזולת חטאים ועוונות, סימן הוא שהחטאים הללו קיימים בי, והזולת אינו אלא השתקפות של חסרונותי.

בחשבון הנפש שהייתי עורך עם עצמי כבר לא פירשתי את המילה 'חטאתי' כבעבר - 'ההוא חטא'. ידעתי שאם אני מבחין בחטאי הזולת, אות הוא שגם אני בעצמי נכשלתי. הייתי בוכה בדמעות שליש ומייסר את גופי ורוחי כדי לתקן את חטאי.

אלא שבתוך כל זאת התגנבה ללבי מחשבת 'כפירה' חדשה: וכי זה חטא? הלוא מדובר בדקדוקים עדינים וקלים ביותר! אמרתי איפוא: 'חטאתי', והפירוש החדש היה - 'לא חטאתי'.

שוב יצאתי לדרכי לחפש דרך סלולה שתיישב את התהיות שבתוכי. גם הפעם נמשך החיפוש זמן רב, עד שיום אחד הגעתי לבית מדרש של צדיק נוסף, ומפיו שמעתי משפט שפילח את כליותי: כשם שאסור לרמות את הזולת, כך ואף יותר מכך אסור לאדם לרמות את עצמו.

דברים אלה הלמו בי כרעם. פתאום הבנתי, שכל חיי עד כה היו הונאה עצמית אחת מתמשכת. נשארתי איפוא בבית מדרשו של הרבי זמן רב כדי להחדיר בעצמי את הרעיון ששמעתי מפיו.

ואכן, לאחר עבודה ויגיעה הגעתי למצב שלא רָמֵיתִי עוד את עצמי, ובאומרי: 'חטאתי', כבר ברור היה לי שאמנם אני ולא אחר, אני הוא שחטאתי ונכשלתי בדברים של ממש שעלי לתקנם.

פנימיים עברה עלי, עד אשר זיכני ה' להגיע לאור הגדול. והוא החל לספר:

בעבר, כאשר ישבתי בבית המדרש על התורה ועל העבודה, ידעתי כי יש לערוך חשבון נפש. מקובל היה לעשות זאת בכל ערב ראש חודש. הייתי פורש אז לפני צדדית ומנחל חשבון מדוקדק עם עצמי: כמה דקות של תורה, ביטלתי האם נכשלתי חלילה באבק לשון הרע וכיוצא באלה. ואז, אם התברר לי שאכן נכשלתי בחטא, ולו הקל שבקלים, הייתי בוכה וממרק את נפשי בדמעות.

אלא שאז היתה מתגנבת ללבי מחשבת 'כפירה' קטנה: וכי עבירות הן אלה? הרי פלוני ואלמוני, המבטלים תורה כל היום, מדברים ליצנות ולשון הרע ונכשלים בעבירות דאורייתא ודרבנן - הם החוטאים האמיתיים! ואז, כשהייתי מכה על חזי ואומר: 'חטאתי', היה חולף במוחי הרהור: לא אני חטאתי, ההוא חטא.

לימים החל הדבר להציק לי. הבנתי כי, אי אפשר לומר 'חטאתי' ולתת לזה פירוש ש'ההוא חטא', יצאתי איפוא לתור אחר מורה דרך שיאיר את עיני. נדדתי בערים ובעיירות, ויום אחד הגעתי לבית מדרשו של אדמו"ר לחסידים, ומפיו שמעתי את הפתגם הזה: מורינו הבעש"ט אומר, כי כל דבר שיהודי רואה אצל זולתו, הרי הזולת הוא כמו ראי שמשקף את פגמיו של הרואה, והמטרה היא להעמידו על האמת ולעוררו לתיקון ולתשובה.

דברים אלו, שהיו חדשים לי, הפיחו בי רוח חיים חדשה וגרמו לי זעזוע עמוק. פתאום הבנתי, שכל עוד אראה

ובסגנון אחר:

לומדים תורה ומקיימים מצוות, וגם חוטאים בחטאים קבועים, שוב ושוב, כשבין החטאים חוזרים בתשובה (שגם היא תשובה קבועה)...

זהו המצב הראשוני של האדם, אך ליהודי יש מזל והוא יכול לצאת ממנו!... ונמשך בהקדמה...

ביממה ישנן 24 שעות, שהן: 86,400 שניות. בכל שניה ושניה האדם שווה במרחב הנקרא 'עולם'.

והנה ה'עולם' הזה, הוא המעגל הפרטי שלו. בתוך המעגל הזה הוא צועד, במסלול רגיל וקבוע, מסלול שבמהלכו

התגלות הנפש - כפי העבודה

מכונה 'ניצוץ אלקי', והיא עצם אחד פשוט, בכל זאת היא מחולקת לכמה רבדים, שלא מתגלים מעצמם. **וכדי לזכות לגילויים בפועל צריך היהודי**

עד עתה דיברנו על הנפש הבהמית, ועתה נעבור לנפש האלקית: **לכל** יהודי יש נפש אלקית המחיה ומהיה אותה. והגם שהנפש הזו בכללותה -

מעין החכמה

דבר זה שפך אור חדש בנפשי. פתאום הבנתי, שהחטא מקורו בנפש הבהמית, ואילו הנפש האלקית זכה וטהורה ושואפת לדבוק בקב"ה. הנפש הבהמית רוצה לקבע את דרך החטא, ואילו הנפש האלקית היא למעלה מכל ענין של חטא ועוון. עלי איפוא להגביר את כחה של הנפש האלקית ולהכניע את הנפש הבהמית. **ואז**, אחרי שנים רבות, כשאמרתי: 'חטאתי' ידעתי סוף סוף, כי אני חטאתי ולא אחר, כי חטא הוא ולא דבר קל, וכי 'חטאתי ולא אחטא עוד'!

הנה כי כן, ארבעה פירושים היו לי במילה: 'חטאתי', ועד שהגעתי לפירוש הרביעי, נזקקתי למסע נדודים ארוך ומפותל - סיים החסיד את סיפורו.

ואולם נראה, שיצר הרע פיקח יותר מששוערתי. הפעם הופיע אצלי במסווה של יושר אישי וראיה מפוכחת. תוך כדי חשבון הנפש שלי צצה מחשבה חדשה: אסור לך לרמות את עצמך. כעת אתה כבר יודע שכל ימך נכשלת, וכל נסיונותיך לחדול מדרך החטא לא צלחו. הגיעה העת להודות על האמת, שכזה אתה וכזה תישאר, ואין בכך להשתנות. וכך יצא שבאומרי את המילה: 'חטאתי', היא קיבלה פירוש חדש - 'חטאתי ואחטא עוד'...

נפשי לא מצאה מנוח. הבנתי שכך אי אפשר להמשיך. יצאתי להמשך נדודי, עד אשר הגעתי לליאזנא. כאן שמעתי לראשונה, שלכל יהודי יש שתי נפשות - נפש אלקית ונפש בהמית - ומלחמה עזה נטושה ביניהן על השליטה באדם.

והתכלית היא להוסיף ולקנות בכל פעם מדרגות חדשות!

מיהודי תובעים שיעלה מדרגה לדרגה עד אין סוף!

ועל ידי כל מדרגה שקונים, מתגלת חיות חדשה! ומכח אותה חיות הוא עולה ומתעלה לעולם חדש!

הוא עולה לעולם חדש ונעשה בריה חדשה!

לזכך את נפשו. ככל שהיהודי יותר מזוכך, מתגלים בו רבדים עמוקים יותר.¹³ (חשוב מאוד - ראה הערה).

ובכלליות הנפש האלקית מחולקת לחמישה רבדים, והם: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. וככל שהיהודי מתקדם הוא זוכה לרובד נוסף.

יהודי בתחילת עבודתו נמצא במדרגה רוחנית מסוימת,

מעין החכמה

בְּאִפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים" (בראשית ב, ז), מהו 'חיים'? אלא הם י"ה שהם 'אבא ואמא' שעליהם נאמר: "כָּל הַנֶּשְׁמָה תִּחְלָל יָהּ" (תהלים קנ, ו), ונשלם בו שם הוי"ה כי רוח ונפש דאצילות הם וי"ה ונשמה וחיה דאצילות הם י"ה, שביחד משלימים שם הוי"ה שלם.

זכה יותר נותנים לו הוי"ה במילוי האותיות, כזה: 'יו"ד ה"א וא"ו ה"א', שהוא סוד אד"ם שבגימטריא מ"ה בדרך אצילות של מעלה, דהיינו ז"א בשעה שמלביש 'אבא ואמא' עילאין שהם סוד חכמה ובינה שהיא אותיות כ"ח מ"ה ונקרא בצורת אדונו, ועליו נאמר: "וְיָרְדוּ בְּדָגַת הַיָּם וגו'" (בראשית א, כו), **וזה הוא ששליטתו בכל הרקיעים ובכל האופנים והשרפים וחיות ובכל צבאות וכחות של מעלה ומטה וכו', עיי"ש.**

ועיין בספרנו חלב הארץ (חלק א - הקדמה) ששם ביארנו באריכות רבה **שישנו בסך הכל מאה עשרים וחמש מדרגות.** באופן זה, ישנם חמישה חלקי נפש, והם: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. ובכל אחד ואחד מהם ישנן עשרים וחמש מדרגות, ועל ידי עבודה נכונה אפשר לזכות בהן, עיי"ש בחלב הארץ באריכות.

13. זה לשון הזוהר בפרשת משפטים (דף צד ע"ב - בתרגום ללשון הקודש):

בוא וראה, אדם כשנולד נותנין לו נפש מצד הבהמה מצד הטהרה מצד אלו שנקראים 'אופני הקודש', דהיינו מעולם העשיה.

זכה יותר נותנין לו רוח מצד 'חיות הקודש', והיינו מעולם היצירה. זכה יותר נותנים לו נשמה מצד ה'כסא', דהיינו מעולם הבריאה.

ושלשה אלו הם: אמה, עבד ושפחה דבת המלך, דהיינו 'נשמה רוח ונפש' מהתפשטות המלכות בבריאה, יצירה ועשיה, 'אמה' - היא נשמה שבבריאה, 'עבד' - רוח שביצירה, 'שפחה' - היא נפש שבעשיה.

זכה יותר נותנים לו נפש בדרך אצילות מצד הבת יחידה שנקראת 'בת מלך', דהיינו המלכות דאצילות. זכה יותר נותנים לו רוח דאצילות מצד עמוד האמצעי שהוא ז"א, וזה הוא שכתוב: "בְּנִים אֲתֶם לָהּ אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א).

זכה יותר נותנים לו נשמה מצד 'אבא ואמא' שהם 'חכמה ובינה', זהו שכתוב: "וַיִּפַּח

הרבה יותר בלימוד התורה ובקיום המצוות, ממה שהוא מתאמץ בפועל, אבל אינו עושה את זה, מפני שעושה חשבון לפי הבנתו שאם יתאמץ עוד, לאיזה דרגה יכול הוא להגיע, ומה יהיה מצבו. **ונראה לו שאינו מסוגל בשביל כזה הפרש קטן להשקיע מאמצים כל כך גדולים.** אבל באמת טעות גדולה בידו, מפני שאם יתאמץ הרבה בעבודת השם, עם הזמן יזכה לתוספת בחלקי הנשמה שלו, ועל ידי תוספת זו תעלה דרגתו בהפרש עצום, שכיום אינו יכול בכלל לתאר לעצמו שיכול להגיע לכאלו עוצמות חזקות,¹⁴ וגם יזכה לתענוגים רוחניים מאוד גבוהים שכיום אינו יודע בכלל שהם קיימים בעולם, ואם היה יודע מהם, היה מוכן לעשות הכל כדי לזכות בהם...

וכך כותב הגאון המקובל רבי יעקב עדס שליט"א (מסודות התורה, פרק א - ענפים א-ב), וז"ל:

הנה זה האדם שיש לו רק את חלק הנפש, אם היה יודע גודל התענוג האלקי אשר זוכה לחוש האיש אשר קנה את חלק הרוח היה עושה כל מאמץ ששייך בעולם כדי לקנות את חלק הרוח, **והסיבה שבני אדם מתעצלים מלהתאמץ בזה, הוא מפני שכשיש לאדם רק נפש, אינו מבין כלל איך מרגישים כשיש גם רוח, וכן על דרך זה מרוח לנשמה והלאה בשאר הבחינות.**

המשמעות המעשית שיש מהדברים האלו לעבודת השם היא: שהרבה פעמים האדם מרגיש שהוא יכול להתאמץ

מעין החכמה

ישראל, מתאספים היו גדולי הדור, צדיקיו וגאוניו - תלמידיו ותלמידי תלמידיו של בעל ההילולא (רבי אלימלך מליז'נסק) - אגודות אגודות בכבודו של מקום, עורכים סעודות מצוה ומתוועדים עם חסידיהם ועם שלומי אמוני ישראל, לכבוד היום ולכבוד הצדיק.

באותן שעות, נוהרים היו כל בעלי צרה ומצוק, אשר הגיעו לזינסקה לשפוך צקון לחש על הציון הקדוש, ושוטחים את מצוקות לבבם לפני הצדיקים, העורכים את שולחנותיהם הטהורים, ומחלים את פניהם, להתפלל אף הם עליהם ולהעתיר בעדם, כדי שתצטרף זכות הצדיקים אשר בעולם הזה, עם זכות הצדיק

14. ובענין זה סיפר הגאון רבי מרדכי גרליץ שליט"א (אמוני עם סגולה, חלק א - עמוד סז), וז"ל:

יום הילולתו של קדוש ישראל, צדיק הדורות, הרבי רבי אלימלך מליז'נסק - יום כינוס ואסיפה היה, להמונים המונים מבית ישראל, אשר נתאספו ובאו להסתופף בצל זיוו, הודו והדרו, אשר נותר תלוי ועומד בחללה של ליזנסק עירו, וסביב ל'אוהל' מנוחתו, עד כי יבוא שילה.

ביום ההוא, לאחר שנשתטחו על הציון הקדוש בתפילות ובתחנונים, לעורר רחמי שמים על הכלל ועל הפרט, על גלות השכינה ועל גלות

מעין החכמה

עודם מתדברים ביניהם - והנה 'יודקה החייט' לפניהם. עוף השמים הולך את הקול לאזניו, כי מתבקש הוא במסיבת אותם הצדיקים, ומיהר להמציא את עצמו למחיצתם.

'אולי תואיל לספר לנו' - ביקשו הצדיקים - 'מי אתה, מה מעשיך, ומנין מקור כחך לעשות 'מופתים'?

לאחר היסוסים מצידו, והפצרות מצידם, נאות יודקה והחל לגולל את יריעת חייו המופלאה.

בעודי אברך צעיר - פתח יודקה וסיפר - לא היכרתי צורת אות, ואפילו להתפלל לא ידעתי. בכפר נידח נולדתי, בור ועם הארץ גודלתי, וכך נותרתי, גם אחרי שנישאתי ועברתי לגור בעיר. דבר אחד, אשר ידעתי על בוריו עוד מימי נעורי, היה מקצוע החייטות, ומכך מצאתי את פרנסתי בכבוד. בעיקר, מתפרנס הייתי מן העבודה שסיפק לי ה'פריץ' הגדול, אשר התגורר בעיר מגורי, ואשר מינני לְחַיֵּט את כל בגדיו ובגדי בני משפחתו. היה זה לאחר שתפרתי בעבורו מלבוש בפעם הראשונה, נשאה עבודתי חן לפניו, ומני אז, לא אבה עוד למסור מלאכה לשום חייט אחר שבעולם, כי אם לי בלבדי.

יום אחד, הזמינני הפריץ לטירתו, וסח לי, כי מתכוון הוא לערוך בקרוב מסיבה גדולה בחצרו, בה ישתתפו מרעיו האצילים ושרי המלוכה, ואשר על כן, גמר אומר, לתפור מדים אחידים לכל צוות המשרתים אשר בטירתו, למען אשר יותירו רושם נכבד על האורחים הרבים, אשר ישתתפו בחיגנתו.

'הנני, כמו תמיד, לשירות אדוני' - השבתי לפריץ. אולם, הוא לא הסתפק בכך. 'הפעם' - המשיך ואמר - 'חפץ אני להטיל עליך

אשר בעולם העליון, ובכחם המשותף, תובקע הדרך אל שערי הרחמים והישועות.

באות השנים, בעיצומה של אותה סעודה, התפרצה פנימה יהודיה מרת לבב, ובקול בכי ויללה תינתה את צרתה, כי חשוכת בנים היא זה למעלה מעשר שנים, ודרשה מהצדיקים שישבו שם, כי יבטיחו לה להיפקד בזרעא חייא וקיימא, עוד באותה שנה.

האזינו הצדיקים בכבוד ראש לבקשתה, אף נאותו להאציל לה מברכתם, אולם, 'להבטיח' לה, כפי דרישתה, לא מצאו און בנפשם.

כיון שראתה אותם עומדים בסירובם, נענתה וקראה במר לבה.

'אם אין הצדיקים מוכנים להבטיח לי ישועה, כי אז אפנה 'אל יודקה החייט' ואוושע על ידי ברכותיו וסגולותיו!'

המה שמעו, כן תמהו. החלו הצדיקים מביטים איש אל עבר אחיו בהשתוממות, משכו בכתפיהם בתמיהה, ולא ירדו לסוף אותה שמועה.

מיהו זה ואיזה הוא אותו חייט, אשר בכך ברכותיו וסגולותיו 'מאיימת' הלזו עליהם!?

ומכיון שבימים ההם, לא היה עדיין העולם הפקר לחלוטין, ועיניהם של עיני העדה פקוחות היו, לבדוק ולחקור אחרי מעניקי סגולות ומבטיחי ישועות, אשר מקורותיהם לא נודעו כנאמנים על טהרת הקודש - החליטו אותם צדיקים, להתחקות על עקבותיו של אותו 'יודקה החייט' ולתהות על קנקנו.

מעין החכמה

משחלפו רגעי ההלם הראשונים, נפתחה דלת המרכבה שממול, מתוכה ירד פריץ הדור בלבשו, אשר חזותו הוכיחה עליו כי רם ונישא הוא, והתפרץ בחמת זעם לעבר עגלתו. איברא, זעמי, על אשר ראו עיני, לא היה מועט משלו, יצאתי לקראתו דרוך לקרב, והתרסתי בפניו בקול מזרה אימה.

'מדוע מעולל אתה כה, ליהודי המסכן הלו?'

הפריץ, אשר נרתע מתקיפותי ומרוח הקרב שנוססה בקרבי, עבר ממתקפה למגננה, והחל להסביר לי, בקול רועד קימעא, כי היהודי הלו איחר את תשלום דמי החכירה שהוא חב לו, לפיכך, דן אותו למיתה, וזו המיתה אשר בירר לו.

'כמה הוא חייב לך?' - שאלתי את הפריץ. 'שלוש מאות רובל!' - השיב.

כהרץ עין, הרמתי מתוך העגלה את ארגז המעות שהיה ברשותי, מסרתיו לפריץ והוריתי לו למנותן. לאחר שנוכח, כי הסכום מדויק לשיעור חובו, ניאות לשחרר את היהודי, והניח לו את חייו לשלל. נטלתי את היהודי - אשר היה חצי חי וחצי מת - על עגלתי, הביאותיו בחזרה אל ביתו, ומסרתיו לטיפולם של בני משפחתו, אשר לא ידעו כיצד ובמה להודות לי, על שהחזרתי להם חי את אביהם.

אחרי הדברים האלה, ירדתי מעל העגלה, והוריתי לעגלון, לשוב על עקבותיו,

לחזור אל הפריץ אשר שלחני, ולספר לו את כל אשר ראו עיני. ואילו אני בעצמי - אשר ידעתי, כי בשובי הביתה מעמיד אני את חי

משימה נוספת! אתה, תיסע גם ללייפציג, אל היריד הגדול, ותרכוש שם את הבדים הנדרשים לתפירת המדים! מכיון שמדובר במשימה כה רצינית וחשובה, אינני יכול לסמוך על אף אחד ממשרתי, וחפץ אני כי דוקא אתה בעצמך, במומחיותך הגדולה, תבחר את הבד הנכון, אשר יתאים למטרה, הן באיכותו והן במראהו!"

ברירה, כמובן, לא היתה לי, ובעל כרחי נעניתי לדרישה. מיד הוציא הפריץ מאוצרותיו ומסר לי, ארגז מלא שקלי כסף, אשר עלו יחדיו למנין שלש מאות רובלים - סכום עתק, העמיד לרשותי עגלה מעולה, רתומה לצמד סוסים אבירים, ועגלון מומחה ומיומן, ושגרני ללייפציגה, אל היריד.

באמצע הדרך, עת חלפנו בלב אחת הערים, נגלה לעיני מחזה מחריד ומזעזע.

מולנו ממש, על הכביש הראשי, התקדמה ובאה מרכבה מהודרת, אשר ניכר היה כי שייכת היא לאחד ה'פריצים'. המרכבה נסעה במהירות, כשמאחוריה, נשרך יהודי חָרָר וצנום, הכבול אליה. לא הססתי אף רגע, זינקתי ממקומי אל דוכנו של עגלוני, ובקול מְצִנָה הוריתי לו, להפנות את עגלתנו ולהציבה לרוחב הכביש, באופן שתחסום את דרכה של המרכבה הבאה ממול. העגלון, רעד מאימה, ולא ההין לעשות את הדבר, בIODעו כי עם אחד מאצילי הארץ הוא מסתבך בכך. אולם אני, אשר משולהב הייתי ממראה עיני, היטלטתי באחת הצידה, תפסתי את מושכות הסוסים בידי, ועשיתי בעצמי את התפנית, אשר סירב הוא לעשותה.

עוד רגע, וסוסי המרכבה שממול, צנפו על גלגליהם האחוריות ונבלמו בבת ראש, בעוד כפסע בינם לבין התנגשות עזה בעגלתי.

מעין החכמה

את עצבי, ונפלתי למשכב. גם לאחר שהחלמתי בגופי, נותרתי מדוכדך ברוחי, ושמתח החיים ניטלה ממני. נטשתי, איפוא, את ביתי ואת משפחתי, ויצאתי לנוע על פני הארץ.

באחד הימים, הביאוני רגלי לז'ינסקה, ונכנסתי לבית מדרשו של הצדיק הקדוש, הרבי רבי אלימלך. ביומי הראשון שם, לאחר תפילת שחרית, הוגש אל השולחן 'תיקון', אשר כלל יין שרף ומיני תרגימא, ששתי על ההזדמנות, אשר בכמותה טרם פגשתי במקום אחר ומיהרתי להחיות את נפשי, אשר עטופה היתה זה ימים אחדים ברעב. בימים הבאים, נוכחתי לדעת, כי הגשת ה'תיקון', מנהג קבוע הוא. גם בשבתות, נערכו במקום סעודות לאורחים, אשר הגיעו לשבות בצילו של הצדיק, ויכולתי להסב עמם אל השולחן באין מפריע. החלטתי איפוא, כי אשהה במקום זה יותר מאשר שהיתי עד כה במקומות אחרים, שכן, מזונותי מצויים לי כאן בשופי, מבלי שאזדקק לשולחנם של בעלי בתי.

חלפו שבועות, ונוכחותי לא הפריעה לאיש. בהיותי מסוגר בתוך עצמי, נדמיתי לכולם כעני תמהוני, ואיש לא הטרדני, איפוא, בשאלות לזהותי. גם בשעות בהם עורך היה הצדיק את שולחנו בבית המדרש, יושב הייתי לי בדד, בקרן זוית מרוחקת, מבלי להתעניין כלל בנעשה ובנשמע סביב לשולחן. גם עם ארצותי עמדה לי, שלא אוכל להבין אפילו מילה אחת מדברי תורתו ומשיחותיו הקדושות, ואשר על כן לא מצאתי לי כל סיבה להידיחק בין הקהל, אשר גמע בצמא כל מילה מדבריו.

שבת אחת, באמצע עריכת שולחנו הטהור של הצדיק, ביושבי בפינתו הקבועה, הרחק כמטחוי אוון משמיעת דברי קדשו, נפתחו

בסכנה - יצאתי לי לנוע ולנווד בישובי הסביבה, עד שוב חמת הפריץ ממני.

חלפו שבועות מספר, ואנכי ידעתי, כי המצב הנוכחי איננו תכלית. שכן בראות הפריץ כי בושש אני לשוב, עלול הוא לשפוך את חמתו על בני ביתי אשר נותרו בעיר, ולקחת מהם את נקמתו ממני. לא נותרה בפני, איפוא, כל ברירה, כי אם לשים את נפשי בכפי, וללכת ולשוב אל עירי - אולי יאזת הפריץ להתפייס עמדי, ואולי ישא פני!

כבר למחרת שובי העירה, נודע הדבר לפריץ, והוא שיגר את משרתו להזמינני אליו. בעומדי עדיין בשערי חצר הטירה, הבחנתי בו בהיותו ניצב בפתח ארמונו, כשרובהו דרוך בידו, מוכן ומזומן לירות בי. ואולם, נס משמים התרחש לי, שכן הספקתי עוד להטיל את עצמי למרגלותיו, בטרם הגיע הכדור ופגע בראשי. תפסתי ברגלי הפריץ, וקראתי אליו בקול בוכים מנהמת לבי:

'מה בצע כי תהרגני, אדוני הפריץ!! הלא אם תשאירני בחיים, יהיה לך עוד סיכוי, אולי אוכל אי פעם להחזיר לך את כספך!"

'לך לכל הרוחות!" - סינן הפריץ הזועם מבין שיניו, והחל בועט בי בגסות ובאכזריות. אף הוא המשיך וצווח כמטורף: צא! צא מחצרי! בל תהין עוד לדרוך על סף טירתי!"

לא המתנתי להוראות נוספות... אספתי את עצמותי ונמלטתי מן המקום, כל עוד בי נשמותי. עתה, ידעתי, לפחות, כי לאחר שכילה בי את חמתו, שוב לא יתנכל לי ולבני משפחתי.

חזרתי לביתי, אולם, מסתבר, כי רגעי האימה, מול הרובה הדרוך, הכריעו

מעין החכמה

כך, חלפו ירחים אחדים, עד אשר הגיעו ובאו ימי הסליחות והרחמים. בימים אלו, ארכו לי, כמובן, התפילות, כהנה וכהנה, ועד אשר הצלחתי לבטא את כל התיבות שב'סליחות' ולסיים את התפילה, כבר נטו צללי ערב. כך היה גם בשני הימים של ראש השנה, כל הקהל סייעו את תפילתם אחרי הצהרים, ואילו אני - אחרי רדת הלילה.

ביום הכיפורים, לאחר שסיימו כל הקהל את תפילת הנעילה, התפללו ערבית והלכו לשבור את צומם, אחזתי אני עדיין לפני ולפנים באמצע התפילה. היהודים המעונים מיהרו לבתיהם, גם השמש נחפז לשבור את צומו, ומכיון שלא הבחין בי כלל, נעל את דלתות ההיכל, והלך לשלום לדרכו.

כאשר סיימתי את תפילתי האיטית והמאומצת לאחר חצות לילה, הייתי קרוב לאפיסת כחות. הצום והמאמץ שבתפילה, חברו יחדיו להתיש את כחותי, וכמעט שלא נפלתי תחתי מתעלף. מיהרתי, איפוא, ושרכתי את רגלי בכחותי האחרונים, אל הפינה, בה מונחת היתה תמיד מנת 'התיקון' שנשתיירה בעבורי, ובטוח הייתי, כי גם עתה, אמצאנה שם במקומה - אך לא. גם את המטעמת, אשר הוגשה לקהל במוצאי הצום, שכחו הפעם לשירר למעני.

צנחתי אין אונים על ספסל שניצב בסמוך, וחשבתי לעצמי: הנה, הקיץ הקץ! אלא שאז, לפתע פתאום, הופיע לפני אדם עוטה לבנים, ואמר:

'אני הוא היהודי, אשר פדית מידי הפריץ שחפץ היה להמיתו, ידוע לי כל הסבל שנגרם לך עקב הצילך אותי. עתה, באתי, איפוא, לבשרך,

לפתע שתי אזני, ואשמע את קול הצדיק מדבר באזני מילים ברורות ונהירות. וכה אמר:

'יהודי, הזוכה לעמוד בתפילה לפני אביו שבשמים, צריך להוציא את תיבות התפילה מפיו מתון מתון, כאדם המונה אבנים טובות ומרגליות!"

יותר מכך לא שמעתי. אולם, בהתבונני על הפלא המופלא שהתרחש עמי זה עתה, לא מצאתי את נפשי מרוב השתוממות ופליאה: האידך זה הגיעו בדיוק המילים הללו לאזני, כאשר זה לי שבועות ארוכים, שיושב אני מדי שבת בשבתו באותה הפינה, ומעולם לא הגיעה לאזני אפילו מילה אחת מדברי הצדיק!!

לאחר הרבה מחשבה, הגעתי למסקנא, כי ללא ספק, היו הדברים הללו מכוונים דייקא אלי!

מכאן ואילך, קיבלתי על עצמי להתחיל להתפלל כפי הוראת הצדיק.

כאשר החילותי להתפלל בקול רם, מתון מתון, כאדם המונה אבנים טובות ומרגליות, החלה 'ידיעתי' הרבה ב'לשון הקודש', להגיע לאזני באי בית המדרש. השגיאות הגסות והמגוחכות, אשר יצאו מפי בדביקות ובאיטיות, עוררו גיחוכים נרחבים מצד המתפללים, אשר לא יכלו להבליג מלחיך. הואיל וכך, עברתי להתפלל בחדר צדדי בבית המדרש, והתייחדתי עם תפילתי ברוב שעות היום. שכן, לרגל האיטיות הרבה בה ביטאתי את התיבות, נתמשכה לי כל תפילה שעות ארוכות. אמנם, ישראל רחמנים, משהבחינו בכך, דאגו להותיר בעבורי את מנת היין השרף ומיני התרגימא, והניחו בעבורי למשמרת עד אשר סיימתי את תפילתי.

מעין החכמה

'את חג הסוכות, תעשה עמנו במחיצתנו, ומיד אחרי שמחת תורה, ניפרד, ותיסע לשלום לביתך!"

מאותו היום, החל הצדיק לקרבני ולכבדני גם בבית המדרש, בפרהסיא ולעין כל. בראותם כי כן, החלו גם החסידים לקרבני ולכבדני, ונעשיתי לפתע כבריה חדשה.

במוצאי שמחת תורה, כאשר נכנסתי אל הקודש פנימה כדי להיפרד, כמצות הצדיק, הניח הצדיק את שתי ידיו על ראשי, והחל לברכני. פתאום, חשתי, כאילו שערות ראשי בוערות באש. לאחר מכן, החל כל ראשי לבעור. לאחר מכן - גופי. כך הבעיר הצדיק אש לוהטת ברמ"ח אברי ובשס"ה גידי. משחלפה הבערה, חשתי עצמי כאילו נופחה בי נשמה חדשה, ורוח אחרת היתה עמדי.

או אז, נענה הצדיק ואמר:

'בלכתך מפה, תכין לך הרבה שקים, וכבואך לביתך, עוד בטרם תיכנס

אל תוכו, פנה לך אל חצרך, ותמצא עשבים רבים הגדלים שם. טול, ומלא מהם את השקים שברשותך, ויהיו לך העשבים הללו לסגולות ולרפואות, לתת לכל חולה וסובל ולכל איש צר ומצוק!"

וכך הוה! רק נכנסתי הביתה עם השקים, וכבר אחת השכנות מתדפקת על הדלת, שואלת אם יש עמנו להציע לה רפואה לבעלה, אשר חלה לפתע אנושות. היגשתי לה מלוא הקומץ מן העשבים שבשק, והוריתי לה לבשלם ולהשקות את בעלה החולה מן המים. לא ארכה השעה, עד שקם החולה ממטת חוליו, בריא אולם כאחד האדם.

כי מצבך הקשה הגיע לקיצו! מעתה ואילך, ישתפר מצבך, מזלך יתרומם וקרנד תעלה!"

כאן, פתח הלה וסיפר, כי לרגל העינויים הקשים שעבר תחת ידי הפריץ, לא האריך ימים לאחר פדיונו, וכעבור חדשים אחדים השיב את נשמתו ליוצרה. ברם, נשמתו לא מצאה מנוחה, מפאת הסבל שנגרם לי עקב הצלתו. עתה, משהוכרז בבית דין של מעלה, כי הגיעו סבלותיו של יודקה החייט לקיצם, חש הוא וביקש רשות, ללכת ולבשרני את הבשורה הטובה.

'ועתה' - סיים האיש את דברו בטרם נעלם - 'זה לך האות: עוד מעט קט, וסעודה דשנה תובא לך הלום!"

אך נעלמה דמותו של האיש, ודלתות ההיכל נפתחו לרווחה. בפתח ניצב השמש, נרעש ונרגש, ובידו על מגש, סעודת מלכים דשנה, כלולת כל טוב ומובחר.

לאחר שנטלתי ליד, בירכתי ובצעתי על החלה ואכלתי קימעה, עד אשר שבה אלי רוחי ואורו עיני, פניתי אל השמש ושאלתי: 'מה פשר הסעודה הזאת, שהבאת הלום? סח לי השמש, כי יהודי קשיש, עוטה לבנים, הופיע במעונו, ונוץ בו קשות, על אשר הותירני נעול בבית המדרש, מבלי יכולת לשבור את צומי. אף הוא ציוה עליו למחר ולהחיש לי שמה סעודה הגונה.

למחרת היום, הוזמנתי, זו הפעם הראשונה מאז בואי ליזינסקה, להיכנס למחיצתו של הרבי רבי אלימלך פנימה. הצדיק קידמני במאור פנים, ואמר:

חדשה!¹⁵ (ראה הערה). ועתה לאחר שהבננו זאת, נעבור לחודש אלול...

בכל פעם שזוכים לחלק אלקי חדש (מכלליות הנפש האלקית) - נעשים בריה

נתינת כח בחודש אלול

לפי שחולי הנפש דומה ליצירת הוולד, וכמו שיצירת הוולד נשלם בארבעים יום כך יצירת הנפש. כי בעל תשובה כקטן שנולד דמי, כמו שנאמר: "הַסֵּלֶךְ לְכָל עֲוֹנֵי... תַתְּחַדֵּשׁ כְּנֶשֶׁר נְעוּרֵיכִי" (תהלים קג, ג). ונאמר: "וְיָרוּחַ נִכּוֹן תִּדְשׁ בְּקֶרְבִּי" (שם נא, יב), **כי מתוך קבלת תשובתו הוא שב להיות כבריה חדשה**, ולכן ראוי להקדים את עבודת התשובה ולהתחיל לשוב ארבעים יום קודם יום הכיפורים.

מבואר, שעל ידי שמקבלים חלק חדש נעשים בריה חדשה. ושם, במציאות החדשה, משתנות ההתמודדויות ומקבלות גוון חדש.

ומצאנו לרבותינו המקובלים שכתבו, שעל ידי עבודה נכונה בחודש אלול יכול האדם לזכות ולקבל חלק חדש.

וכך הם כתבו:¹⁶

ואמרו הראשונים שמראש חודש אלול עד יום הכיפורים ארבעים יום,

מעין החכמה

לאחר שסמכו את ידיהם על כחו של יודקה ועל סגולותיו, אשר בוודאי בהררי קודש יסודתן, הפטירו זה לזה וקראו בהתפעלות:

'בוא וראה, כחה של מסירות נפש יהודית!"

15. כתב הגה"ק רבי צבי הירש הורוויץ זיע"א (אספקלריא המאירה, דף צ"ב - ד"ה וצריכין אנו), וז"ל:

אכן יש עוד מעלה יתירה... על כל מדרגת המלאכים, והם המה בעלי תשובה שמעניקים להם נשמה חדשה ממדרגה גבוהה מאוד שנחצבת מכסא הכבוד עצמו...

16. חמדת ימים (מהדורא חדשה, חלק ג - עמוד ה), קמח סלת (תחילת הלכות אלול) לגה"ק רבי יהודה עלי זיע"א.

מכאן ואילך, התפרסם שמי בכל העיר, ואט אט החל פורץ והולך גם בערים אחרות. מאותו היום ואילך, לא חסרה לי, ברוך השם, פרנסה, שכן היהודים אשר נושעו על ידי סגולותי ורפואותי, שילמו לי על כך בעין יפה ובנפש חפצה.

נעשיתי יושב אוהל, והנני עוסק כל היום בתורה ובתפילה. למאז הניח הרבי רבי אלימלך את ידו על ראשי, נפתח גם מוחי כפתחו של אולם, והחילותי להבין בתורת ה' ובמצוותיו. כיום, נחשב אני כבר לתלמיד חכם, ואילו הבריות טוענות, שהנני גם 'בעל מופת'.

'ובכן' - סיים 'יודקה החיית' את סיפורו המופלא באזני הצדיקים - 'זהו, אם כן, אני, וזהו סיפורי!'

נשמה חדשה מכסא כבודו יתברך כאילו
נולד היום...

וזהו חודש אלול, שאות אל"ף נתחלף
לאות עי"ן באותיות אחה"ע, והוא
אותיות עול"ל לשון 'עולל ויונק', מרמז
שבחודש אלול צריך לעשות תשובה
לבוא לבחינת נולד (עול"ל) ... (עכ"ל).

ומבואר מדבריהם הקדושים, שעל ידי
סיהודי עובד במשך 40 הימים
שיש בין ראש חודש אלול למוצאי יום
כיפור, הוא זוכה ונעשה (במוצאי יום
כיפור) כבריה חדשה...

אז מה עושים?

תהליך הידרדרות הדורות

א. הקדוש ברוך הוא קראו 'רע', שנאמר: "כי
יצר לב האדם רע מנעריו" (בראשית ח, כא).

ב. משה קראו 'ערל', שנאמר: "ומלתם
את ערלת לבבכם" (דברים י, טז).

ג. דוד קראו 'טמא', שנאמר: "לב טהור ברא
לי אלהים" (תהלים נא, יב), מכלל דאיכא טמא.

ד. שלמה קראו 'שונא', שנאמר: "אם
רעב שונאך" (משלי כה, כא)...

ה. ישעיה קראו 'מכשול', שנאמר: "סלו
סלו פנו דרך הרימו מכשול מדרך
עמי" (ישעיה נז, יד).

וכן כתב הגה"ק רבי אברהם דוב
מאורירטש זיע"א:¹⁷

כשאדם עושה תשובה כקטן שנולד דמי,
היינו שהבורא יתברך שמו
משפיע לו נשמה חדשה מכסא כבודו יתברך
מהמקור שנשמות ישראל נחצבות משם,
כמאמר הגמרא (יומא פו.): גדולה תשובה
שמגעת עד כסא הכבוד, להיות נשפעת
משם נשמה חדשה ולהיות כקטן שנולד.

וזו היתה בחינת דוד המלך ע"ה,
כמאמר הכתוב: "בני אֶתָּה אֲנִי הַיּוֹם
יִלְדְּתִיךָ" (תהלים ב, ז), שבכל יום היה
בבחינת תשובה ונשפעה לו בכל יום

כמו בכל דבר, ראשית כל צריך
לסמן מטרה.

וכמבואר שהמטרה היא לזכות ולהיות בריה
חדשה, וזה על ידי קבלת חלק
אלקי נוסף.

והדרך לזה היא על ידי שמתגברים על
היצר הרע.

אך מהו היצר הרע?

וכך אמרו בגמרא הקדושה (סוכה נב.):
דרש רבי עזרא ואיתימא רבי יהושע
בן לוי, שבעה שמות יש לו ליצר הרע:

מעין החכמה

17. בת עין (פרשת ראה - ד"ה או יאמר ראה).

כאשר סוד העיכובים נוגע בפנימיות הלב, עד שנהיה אבן ממש - זהו עיכוב נורא!... (עכ"ל של רבי שלמה).

יותר מ-2000 שנה עברו מדורו של יחזקאל הנביא ע"ה, והדורות המשיכו להידרדר עוד ועוד...

יום אחד עמד הגה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה כה אות ה), ואמר:

עתה צריכין לקרוא לו ולכנות לו שם אחר, היינו להבעל דבר והיצר הרע, צריכין לקרות אותו בשם אחר, דהיינו שלא לקרותו עוד בשם יצר הרע, רק בשם 'כח המדמה'... (עכ"ל).

אופן ההתגלות של היצר הרע בדורות האחרונים, הוא בהשתלטות על כח המדמה...

ומכיון שכך מי שרוצה לזכות ולהיות בריה חדשה, צריך לזכך את כח המדמה שלו... וזו היא המטרה...

ונרחיב מעט בדבריו של רבי נחמן מברסלב...

ו. יחזקאל קראו 'אבן', שנאמר: "וְהִסְרֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׂרְכֶם" (יחזקאל לו, כו)...

ז. יואל קראו 'צפוני', שנאמר: "וְאֵת הַצְּפוֹנִי אֶרְחִיק מֵעֲלֵיכֶם" (יואל ב, כ)...

(עכ"ל הגמרא).

והגה"צ רבי שלמה וולבה זי"ע¹⁸, ביאר באריכות רבה את אופני התגלות היצר הרע בכל מדרגה ומדרגה.

ונעתיק מלשונו כמה מילים:

הכינוי הששי של יצר הרע, ניתן על ידי יחזקאל הנביא, שכינהו 'אבן'. והנה, רב המרחק מה'ערל' של משה רבינו ע"ה עד ה'אבן' של יחזקאל:

ה'ערל' - הוא עיכוב מחוץ ללב, אך הלב עצמו בריא. **יחזקאל הנביא** בדורו **ראה שהלב עצמו נעשה אבן**, בלי רגש, זהו טמטום הלב. אינו מרגיש, לא בחטאים שחטא ולא בקדושה להתקרב אליה, לא בקשר שבין אדם למקום ולא ביחס שבין אדם לחברו, **הלב עצמו נהפך לאבן!**

עניינו של כח המדמה

המדמה'. והכח הזה בעצם הוא הכח היוצר מציאות חדשה.¹⁹

אחד מהכחות שטבע הבורא יתברך בכל אדם ואדם, הוא הכח הנקרא 'כח

מעין החכמה

19. וכדמוכח בדברי הגמרא הקדושה (ברכות יט): 'אלא בעשרים

18. דעת שלמה (מאמרי גאולה, פורים, פסח - עמוד רלב).

אך כאשר כח המדמה לא זך, הוא האסון הגדול ביותר! ולכן עיקר מאבקו של היצר הרע הוא להשתלט על כח המדמה.²⁰

והנה האדם משתמש בכח המדמה שלו, הן בעניינים שבין אדם למקום, והן בעניינים שבין אדם לחברו.

ומכיון שבעניינים שבין אדם למקום כתבנו כבר בעבר, ובפרט הארכנו לבאר את הנזק הגדול הנגרם לנפש כשהוא מחזיק מכשיר לא כשר (שזה מפיל את כח המדמה לתהומות עמוקים ללא תחתית), לכן עתה לא נכתוב על כך ונתמקד בעניינים שבין אדם לחברו...

שורש החורבן - כח מדמה פגום!

בעיני הבריות? אך האם ניתן לזכות לכך? האם ישנה דרך למצוא חן בעיני כל רואינו?

והתשובה היא, 'כן! ישנה דרך'.

במוח האדם מתאספים נתונים וידיעות, וכח המדמה לוקח אותם ומשתמש בהם. הוא מדמה דבר לדבר, ובכך הוא יוצר מציאות חדשה.

ויהודי שעובד את ה' יתברך כראוי, הוא זוכה וכח המדמה שלו זך וברור, וממילא הוא יודע למצוא בתורה הקדושה הוראה לכל מציאות שהוא נתקל בה.

כשכח המדמה זך וברור, יודעים לדמות דבר לדבר, ומוצאים בתורה התייחסות לכל מציאות העולם שהתחדשה, כטכנולוגיה וכדומה.

בשיחה שמסר הגה"צ רבי צבי קופשיץ זיע"א, אמר כך:

מי מאתנו לא רוצה חיים טובים? מי מאתנו לא רוצה להרגיש אהוב

מעין החכמה

השכל האמיתי רחוק מכל התאוות הגשמיות ומכל המדות רק דבוק בשלימות בה' יתברך, רק מחמות שאין להשכל תפיסה בהגשמיות כי אם על ידי כח המדמה שהוא שליח השכל כנ"ל, על ידי זה כל כח הבחירה, **כי בהמדמה יכולין להתאחז טעותים הרבה על ידי שהוא מדמה מילתא למילתא, והוא בבחינת: 'עץ הדיצת טוב ורע', כי שם בהמדמה עיקר אחיזת הרע על ידי הטעויות והשקרים שיש להם כח להתאחז בהמדמה, כמובן כל זה בכמה מקומות בדברינו...**

וארבעה מקומות, היכא משכחת לה? רבי יהושע בן לוי מדמה מילתא למילתא... עיי"ש.

20. וזה לשון הגה"ק רבי נתן מברסלב זיע"א (ליקוטי הלכות, הלכות שלחין - הלכה ה אות א):

כי המדמה הוא שליח השכל, כי השכל רחוק מכל ידיעות הגשמיות רק על ידי המדמה, שהוא כח של השכל, על ידי זה מגיע להשכל ידיעות תארי הגשמיות. ועל כן שם בבחינת המדמה, שם עיקר הבחירה, כי בפנימיות השכל האמיתי אין שום בחירה, כי פנימיות

רוח לחיוך של אשתו וארוחת ערב חמה
ומהבילה...

כנראה שזה היה יום מיוחד, כי באותו
יום ממש התריסר ילדים
השתוללו בבית, הורסים, שוברים
ומלכלכים כל חלקה פנויה...

האשה חשה קוצר אונים... וספרה את
השעות עד שבעלה יגיע...
והם נפגשו...

הדלת נפתחה, ראובן עומד חמוץ פנים
ומחכה לחיוך... ומעבר לדלת
עומדת האשה ודמעתה על לחייה ומצפה
למילה טובה...

ושניהם התאכזבו! ובמעמקי הלבבות
הובערה אש של כעס
ושנאה... ואת מה שאירע אחר כך
נשאיר לדמיונכם הפורה...

זה מקרה קלאסי של שני טיפשים!
אך אם הם היו זוכים לקורטוב חכמה,
הכל היה נראה אחרת!

כאשר הבעל רואה שאשתו לא מחייכת
אליו, עליו לצאת מעצמו ולהביט
על עצמו מנקודת המבט של אשתו...

'אשתי' לא מחייכת, כנראה שעבר עליה
יום קשה, ואם כך, **היא מצפה**

וכך גילה שלמה המלך ואמר: "הִתְקַמָּה
תְּחִיָּה בְּעַלְיָה" (קהלת ז, יב) - על ידי
שאדם יתנהג בחכמה הוא יזכה לחיים
טובים, לחיים כפי פירושם האמיתי.²¹

נו, ואתם בטח מתפלאים ושואלים: איזו
מן עצה היא זו? וכי החכמה תלויה
ביד האדם, וכי אדם יכול להחליט, 'מעתה
אני אהיה חכם!' - הרי זה לא בידיו?

והאמת, באופן כללי זו שאלה נכונה, אך
היא לא קשורה לענין שאנו מדברים עליו.

החכמה שאנו מדברים עליה היא חכמה
מסוג אחר.

החכמה הגורמת לאדם חיים טובים, היא הכח
'לצאת' מתוך עצמו ולהביט על עצמו מבחוץ.
וכמובן, נרחיב:

ראובן הוא מנהל עבודה באתר בניה,
יום יום הוא נמצא בחברת
הַשֶּׁמֶשׁ והאבק. אך הוא שמח בעבודתו כי
בביתו יש תריסר ילדים, כן ירבו.

יום אחד, השמש החליטה 'להשתולל',
החום באתר הבניה היה בלתי נסבל,
הפועלים איבדו את הסבלנות... בקיצור:
רעש וצעקות, יום קשה מנשוא...

סוף סוף היום נגמר, ראובן עלה לרכב
ונסע לכיוון ביתו, מצפה בקוצר

מעין החכמה

21. ולא בפירוש של היפך השלילה, 'חי - הוא לא מת'.

אוהב אותו ורוצה בחברתו, אך באותו רגע מוחו היה טרוד בצרה פרטית, ולכן הוא לא כל כך שם לב למה שהוא עושה...

ולכן כח מדמה פגום יכול לעקור את האדם מחיי הקבירה, ולהפוך אותו להיות רע לבריות בתכלית.

וזו היא העבודה של אלול, להכיר בכך שכל התייחסותנו לזולת נובעת מכח המדמה שלנו, ועלינו לבדוק בעצמנו, האם כח המדמה שלנו מבורר או לא.

וכמעט ודאי, שלא!

ועל כן, עלינו לחזור בתשובה על כל מה שציערנו את הזולת בעבר, ולקבל לא לעשות זאת בעתיד!

ולהמשיך ולזכך את כח המדמה, עד שנוכה לראות בכל יהודי ויהודי רק טוב!

ולהמשיך ולזכך את כח המדמה עד שיוולד בלבנו רצון אמיתי שליהודי יהיה טוב.²²

וכשנוכה למול את ערלת לבבנו משנאת חינם, נזכה שהקב"ה - הנוהג עם בריותיו מדה כנגד מדה - יאיר לנו את אורו, אור אין סוף המתוק.

ונסיים בסיפור (אוצר פתגמי חב"ד חלק ב - עמוד 26).

ממני שאני אחייך אליה ואומר לה מילה טובה'.

וכמו כן, אם האשה היתה יוצאת מעצמה ומביטה על עצמה מנקודת המבט של הבעל, היא היתה מבינה - 'בטח עבר עליו יום קשה והוא מצפה ממני לחיוך ומילה טובה'.

ואז, אחד מחייך לשני ואומר מילה טובה, והחיים נהפכים לגן עדן! - הוי אומר: 'החכמה תחיה בעליה'! ... (עכ"ל).

כך זה בין אדם לאשתו, וכך זה עם כל אדם.

כל זמן שכח המדמה לא מזוכך, אדם מסוגל לפרש את התנהגות הזולת בצורה שלילית וביקורתית.

העולם מלא בסיפורים על עוולות, שחיתויות, שקרים ואכזריות, המתרחשים וקורים בין אדם לחברו - והמוח מתמלא בזה.

וכאשר הוא נתקל בהתנהגות שגורמת לו 'להרים גבה', מיד מתעורר כח המדמה הפגום, ו'מפרש' לו, שיש פה משהו ששונא אותו ופועל נגדו!

כח המדמה שלו, הוא העד, הוא הדיין והוא המוציא להורג... כאשר האמת היא בדיוק להיפך! והאדם העומד מולו,

מעין החכמה

'הקדוש ברוך הוא קראו ירע', שנאמר: "כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְּעֻרָיו" (בראשית ח, כא) -

22. שזה ההיפך הגמור ממצאות היצר הרע, שהוא ה'רע' בהתגלמותו, וכמו שאמרה הגמרא לעיל:

"כִּי פָעַל אָדָם יִשְׁלֹם לוֹ" (איוב לד, יא),
ההנהגה שלמעלה היא מדה כנגד מדה.

מי שדוחה יהודי, אפילו בכוונה לשם שמים,
לטובתו, מתנהגים עמו מלמעלה כמדתו,
סוגרים בפניו 'סיר און טויער' (דלת ושער).

מי שמקרב יהודי, מקרבים אותו
מלמעלה ושערי היכלי תורה
ועבודה פתוחים בפניו.

הרב הצדיק רבי אהרן מסטראשלא היה
קפדן גדול. היתה תקופה שבה
עסק בהדרכת אברכים, ועל כל דבר
קטן היה מבטל אותם ודוחה אותם.

פעם היה 'ביחידות' אצל רבו 'בעל
התניא' והתאונן שאין לו חיות
פנימית בלימוד ובתפילה.

השיב לו הרבי:

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

יום כך יצירת הנפש. כי בעל תשובה כקטן שנולד
דמי, כמו שנאמר: 'הַסֵּלֶךְ לְכָל צֹנְכִי... תַתְּנֶנָּה
כְּנֶשֶׁר נְעוּרָיִכִי'. ונאמר: 'וְרִוַּח נְכוֹן תִּתֶּנָּה בְּקִרְבִּי, כִּי
מִתּוֹךְ קִבְּלַת תְּשׁוּבָתוֹ הוּא שֶׁב לְהִיטֵב כִּבְרִיָּה חֲדָשָׁה,
ולכן ראוי להקדים את עבודת התשובה ולהתחיל
לשוב ארבעים יום קודם יום הכיפורים.

ד. 'בריה חדשה' - עניינה תוספת חלק רוחני חדש
לנפש האדם, **שמקבל האדם על ידי זיכרון
נפשו.** ובחלב הארץ (חלק א - הקדמה) ביארנו **שישנן
בסך הכל מאה עשרים וחמש מדרגות** (כמבואר שם),
ועל ידי עבודה נכונה אפשר לזכות בהן.

ועל ידי כל חלק חדש שמשגיגים (מה-125 מדרגות
הללו) נעשים כבריה חדשה.

ה. עיקר הזיכרון נעשה על ידי זיכרון כח המדמה,
הן בעניינים שבין אדם למקום, והן בעניינים
שבין אדם לחברו.

וכשיזכה האדם למול את ערלת לבבו משנאת
חינם, יזכה שהקב"ה יאיר עליו את אורו.

א. בחודש אלול כל שערי שמים פתוחים, וישנה
אפשרות לכל יהודי ויהודי להתקרב לקדוש ברוך
הוא בנקל. כל מי שרק רוצה וחפץ יכול להתקרב.

ולכן מי שמנצל את ימי אלול כראוי, הוא יכול לזכות
לדברים גבוהים מאוד. ומכיון שכך אסור
לפספס את הימים הללו, וצריך לנצל את הזמן כראוי.

ב. כל יהודי הוא בן להקב"ה, וכמו שנאמר: 'בְּנִים
אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם'. ומכיון שכך, יש בכחו של
כל יהודי לעלות ולהתעלות עד אין קץ.

והגם שהכח הזה נמצא תמיד בפוטנציאל אצל
כל יהודי ויהודי, בחודש אלול הוא מתגלה
ומאיר באופן מיוחד.

ולכן כאשר יהודי זוכה ל'עבוד' בחודש אלול
ותשרי כמו שצריך, הוא זוכה בסוף אותה
תקופה להיעשות כבריה חדשה!

ג. וכך אמרו הראשונים שמראש חודש אלול עד יום
הכיפורים ארבעים יום, לפי שחולי הנפש דומה
ליצירת הוולד, וכמו שיצירת הוולד נשלם בארבעים

ברכה בברית קודש לשותפים
בהפצת התורה

בשיעור השבועי באשדוד

בשיעור השבועי בבית שמש

ביקור הרב יצחק אזרחי שליט"א
אצל מו"ר הרב ישראל שליט"א

מאיר העולם

כינוס רבני בית ההוראה המאיר לארץ

ברכות לעם ישראל

התקדמות הבניה בבית הרב יורם

התקנת מדרגות גלריה

השלמות גימורים

סידור לתלמיד

כולל בתוכו כל תפילות החול, תפילות ראש חודש בשלימות, ברכת המזון, בתוספת קונטרס ברכות הנהנין עם תמונות מרהיבות עין ועוד תוספות רבות.
באותיות גדולות ומאירות עינים, בשלימות וללא דילוגים.

הכמות
מוגבלת

אפשרות להטבעת השם על הסידור

קו הזמנה למוסדות: 054-396-4949

054-618-8907 | 08-931-1785

- מופץ חנם לזיכוי הרבים -

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

LIVE

השיעורים מועברים גם בשידור חי בערוצי המדיה של בית המדרש 'המאיר לארץ'

ראשון - כל שבוע בשעה 20:30 ערבית ושיעור

בית כנסת היכל אליהו, רח' נחל מטע 6 | השיעור יועבר ברדיו קול ברמה

בית שמש

שני - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור

בית הכנסת 'היכל נפתלי', רח' ברוריה 6

אשדוד

חמישי - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור

בית המדרש 'המאיר לארץ', רחוב הקציר 666

נתיבות

התניא היום עם הרב יוסף

כולנו מצטרפים!

08-37-40-200

ספרי לימוד יומיים
ספרי בצור יומיים
על התניא
לא בא כנסים היום

חובות תשובה עד הבית

יש לכם מה לספר לנו על המסילות? כתבו למייל: 3740200@h-l.org.il

ערוצי מחלקת המדיה

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ
08-37-40-200 08-649-9859 קו המאיר לארץ

French: joindre :

Russian: присоединиться:

English: to join:

Spanish: Para unirse:

Hebrew: להצטרף:

פרשת ראה

כ"ט אב ה'תשפ"ה

שבת מברכין החודש

המולד: מוצאי שבת בשעה 23:26 ו-6 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:36	19:48	18:56	באר שבע
20:35	19:46	18:57	תל אביב
20:38	19:49	18:57	חיפה
20:24	19:51	18:45	אילת
20:38	19:49	18:59	ירושלים
		18:39	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

"בנים אתם לה' א-להיכם" -
כשאדם מברך בברכות השחר:
'ברוך... שלא עשני גוי', עליו
לרקוד מרוב אושר, ולשמוח
שמחה גדולה על הזכות
העצומה שנפלה בחלקו, להיות
מבניו של הקב"ה.

(אמרי נועם דברים, עמוד קכ"ב)

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קריית גת, חשבון 96556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'